

SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA POGRANICZU POLSKO-CZESKIM w województwie opolskim, morawsko-śląskim i łomunieckim

SOCIO-ECONOMIC SITUATION IN THE POLISH-CZECH BORDERLAND in Opolskie Voivodship, the Moravskoslezský and the Olomoucký Regions

SOCIOEKONOMICKÁ SITUACE NA ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ v kraji Opolském, Moravskoslezském a Olomouckém

UWAGI METODYCZNE

1. Dane zamieszczone w publikacji podano według granic administracyjnych województw: opolskiego, łomunieckiego i morawsko-śląskiego obowiązujących w dniu 31 XII 2015 r.
2. Dane dla województw, powiatów i gmin prezentowane są według **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej.
3. Dane prezentuje się w układzie Polskiej i Czeskiej Klasyfikacji Działalności, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – **NACE Rev. 2**. W ramach klasyfikacji dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem "**Przemysł**" sekcje: "Górnictwo i wydobywanie", "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz "Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".
4. **Wskaźnik lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa (powiatu, gminy).
5. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.
6. **Płodność kobiet** mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat).
7. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.
8. **Wskaźnik starzenia ludności** to relacja liczby osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 0–14 lat.
9. **Współczynnik obciążenia ekonomicznego** to relacja liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do 100 osób w wieku produkcyjnym. W **części polskiej** przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej. W **części czeskiej** ludność w wieku produkcyjnym obejmuje osoby w wieku 15–64 lata, a w wieku nieprodukcyjnym – 65 lat i więcej.
10. **Współczynnik aktywności zawodowej (BAEL)** obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).
11. **Wskaźnik zatrudnienia (BAEL)** obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).
12. **Stopę bezrobocia (BAEL)** obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).
13. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych oraz pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.
14. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych.
15. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów.
16. **Nominalne dochody do dyspozycji w sektorze gospodarstw domowych** – dochody do dyspozycji brutto skorygowane o podatki bieżące od dochodów i majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.
17. **Podmioty gospodarki narodowej** wpisane do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności. W publikacji do podmiotów nie zaliczono osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
18. **Emisja zanieczyszczeń** – to proces wprowadzania obcych substancji o różnych stanach skupienia do powietrza. W **czeskiej części** ilość wyemitowanych zanieczyszczeń do powietrza jest rejestrowana w Rejestrze emisji i źródeł zanieczyszczeń powietrza (REZZO). W tablicach dla celów porównawczych podane są emisje z dużych stacjonarnych źródeł zanieczyszczeń (REZZO 1).
19. Do przeliczenia danych wyrażonych w euro zastosowano średnie roczne **kursy walut w części polskiej** ogłoszone przez Narodowy Bank Polski, a w **części czeskiej** – przez Narodowy Bank Czeski.
20. Przy **przeliczeniu na 1 mieszkańca** (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, nakłady) – według stanu w dniu 30 VI.
21. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
22. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości "ogółem".
23. W publikacji, ze względu na jej charakter, pominięto niektóre wyjaśnienia, szczegółowe uwagi, notki i itp. zamieszczone w innych publikacjach Urzędu Statystycznego.

SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA POGRANICZU POLSKO-CZESKIM w województwie opolskim, morawsko-śląskim i łomunieckim

SOCIO-ECONOMIC SITUATION IN THE POLISH-CZECH BORDERLAND in Opolskie Voivodship, the Moravskoslezský and the Olomoucký Regions

SOCIOEKONOMICKÁ SITUACE NA ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ v kraji Opolském, Moravskoslezském a Olomouckém

METHODOLOGICAL NOTES

1. Data included in the publication are presented according to the administrative borders of Opolskie Voivodship, the Olomoucký and the Moravskoslezský Regions existing as of 31 XII 2015.
2. Data for regions/voivodships, districts/powiats, municipalities/gminas are presented according to the **Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)** compiled on the basis of the common classification of territorial units for statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union.
3. Data are presented according to the Polish and Czech Classification of Activities compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – **NACE Rev.2**. In the scope of classification the item **"Industry"** has been introduced, including sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.
4. **The forest cover indicator** (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the region/voivodship (district/powiat, municipality/gmina).
5. **Median age** of population is a parameter determining border of age, which half of population already exceeded and second half – has not reached yet.
6. **Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49).
7. **Life expectancy** is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.
8. **The rate of ageing of the population** is the relation of the number of persons aged 65 and more to 100 persons at the age of 0–14.
9. **Age dependency ratio** refers to the number of non-working age population per 100 persons of working age.
In the **Polish part** the **working age population** refers to males aged 18–64 and females aged 18–59. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.
In the **Czech part** **working age population** includes persons aged 15–64, and the **non-working age** – 65 and more.
10. The **activity rate (LFS)** is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).
11. The **employment rate (LFS)** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).
12. The **unemployment rate (LFS)** is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).
13. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.
14. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of production activity of the national institutional units.
15. **Gross Domestic Product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. The gross domestic product equals the sum of gross value added generated by all national institutional units plus taxes and less subsidies on products.
16. **Nominal disposable income of the households sector** – gross disposable income corrected by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) as well as the rest of current transfers.
17. **Entities of the national economy** entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity. In the publication persons tending private farms in agriculture have not be counted among entities.
18. **Emission of pollutants** – a process of introducing extraneous substances in various states of aggregation into the air. In the **Czech part** the amount of emitted pollutants into the air is recorded in the Register of emissions and sources of air pollution (REZZO). In tables, for the comparison purposes, emissions from large, stationary sources of pollution (REZZO 1) have been presented.
19. In order to calculate the data expressed in euro the **average annual exchange rates** were applied, in the **Polish part** announced by the National Bank of Poland and in the **Czech part** – by the National Bank of the Czech Republic.
20. When **computing per capita (1000 population etc.) data** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed capital) the population as of 31.12. was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g. vital statistics of population, production, outlays) – as of 30.6.
21. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
22. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".
23. Owing to its popular character, this publication does not contain some detailed explanations concerning the methodology, notes and etc., which are found in other publications of the Statistical Office.

SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA POGRANICZU POLSKO-CZESKIM w województwie opolskim, morawsko-śląskim i łomunieckim

SOCIO-ECONOMIC SITUATION IN THE POLISH-CZECH BORDERLAND in Opolskie Voivodship, the Moravskoslezský and the Olomoucký Regions

SOCIOEKONOMICKÁ SITUACE NA ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ v kraji Opolském, Moravskoslezském a Olomouckém

METODICKÉ POZNÁMKY

1. Data v publikaci jsou podle platné územní struktury krajů Opolského, Moravskoslezského a Olomouckého podle stavu k 31. 12. 2015.
2. Publikovaná data za kraje, okresy a obce odpovídají **Klasifikaci územních statistických jednotek** vytvořené podle Nomenclature of Territorial Units pro Statistics (NUTS) platné v rámci celé Evropské unie.
3. Uvedené údaje jsou v souladu s polskou a českou Klasifikací ekonomických činností, která byla vypracována na základě statistické klasifikace ekonomických činností v Evropském společenství – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – **NACE Rev. 2**.
V rámci klasifikace je provedeno dodatečné seskupení v rámci odvětví "**Průmysl**", které zahrnuje sekce: "Těžba a dobývání", "Zpracovatelský průmysl", "Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu" a "Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi".
4. **Zalesnění** udává podíl lesní půdy k celkové rozloze.
5. **Medián věku** představuje věkovou hranici, kterou polovina osob již dosáhla a druhá polovina ještě ne.
6. **Míra plodnosti** podle věku je počet živě narozených dětí ženám v určité věkové skupině na 1 000 žen v dané věkové skupině (15–49 let).
7. **Naděje dožití** vyjadřuje průměrný počet let, který má naději ještě prožít osoba právě x-letá při zachování řádu úmrtnosti sledovaného období daného úmrtnostní tabulkou.
8. **Index stáří** vyjadřuje kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 14 let věku.
9. **Index ekonomického zatížení** udává počet osob v neproduktivním věku (seniorů a dětí) na 100 osob v produktivním (ekonomicky aktivním) věku.
V **polské části** se pod pojmem **produktivní věk** rozumí populace, která je schopná pracovat. U mužů je to věk 18–64 let, pro ženy 18–59 let. Obyvatelstvem v **neproduktivním věku** je populace v předproduktivním věku, tj. do 17 let, a populace ve věku odchodu do důchodu, tj. muži ve věku 65 let a více, ženy 60 a více let. V **české části** jsou populací v **produktivním věku** osoby ve věku 15–64 let a v **neproduktivním věku** děti do 15 let a osoby ve věku 65 let a více.
10. **Míra ekonomické aktivity (VŠPS)** vyjadřuje podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu všech osob 15letých a starších.
11. **Míra zaměstnanosti (VŠPS)** vyjadřuje podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších.
12. **Obecná míra nezaměstnanosti (VŠPS)** vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle. V čitateli i jmenovateli jsou ukazatele konstruované podle mezinárodních definic a doporučení aplikovaných ve VŠPS.
13. **Průměrný měsíční čistý příjem na 1 člena domácnosti** zahrnuje příjem z hlavního a vedlejšího pracovního poměru vč. dalších příjmů s nimi souvisejících (odměny, podíly, příplatky), příjmy z dohod, příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, dávky nemocenského a důchodového pojištění, podporu v nezaměstnanosti, sociální dávky určené konkrétním osobám (rodičovský příspěvek, příspěvek na péči či jednorázové a opakované dávky pro zdravotně postižené) a také ostatní příjmy pocházející z kapitálového majetku, prodeje přebytků z vlastní samovýroby, z životního pojištění a penzijního připojištění. Od těchto příjmů se odečítají odvody na zdravotní a sociální pojištění a daň z příjmu fyzických osob.
14. **Hrubá přidaná hodnota (HPH)** představuje souhrn přidaných hodnot jednotlivých odvětví.
15. **Hrubý domácí produkt (HDP)** je klíčovým ukazatelem vývoje ekonomiky. Představuje souhrn přidaných hodnot jednotlivých institucionálních sektorů nebo jednotlivých odvětví v činnostech považovaných za produktivní a čistých daní na produkty.
16. **Čistý disponibilní důchod domácností** je částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, na úspory ve formě finančních aktiv a na akumulaci hmotných i nehmotných aktiv. Disponibilní důchod je výsledkem tvorby a rozdělení důchodů a je bilanční položkou účtu druhotného rozdělení důchodů.
17. **Registr ekonomických subjektů (RES)** – zahrnuje ekonomické subjekty, tj. právnické osoby, organizační složky státu a dále fyzické osoby, které mají postavení podnikatele. Z důvodu srovnatelnosti dat nejsou započtení zemědělní podnikatelé.
18. **Emise** je děj, při kterém jsou vnášeny cizorodé látky různého skupenství do ovzduší. V **české části** množství uvedených znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší je evidováno v Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO). V tabulkách jsou z důvodu srovnatelnosti zařazeny emise z velkých stacionárních zdrojů znečišťování (REZZO 1).
19. Všechny hodnoty uvedené v **eurech v české části** jsou přepočítány podle kurzu České národní banky a v **polské části** Polské národní banky.
20. V případě ukazatelů vyjadřujících stav ke konci roku (např. lůžka v nemocnicích, investice) je pro přepočet **na 1 obyvatele (na 1000 obyvatel ap.)** použit stav obyvatel k 31. 12., zatímco u ukazatelů popisujících rozsah jevu v průběhu roku (např. pohyb obyvatelstva, odpady, cestovní ruch) střední stav obyvatel.
21. **Relativní hodnoty (indexy, podíly)** jsou vypočteny z absolutních hodnot s větší přesností, než je uvedeno v tabulkách.
22. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).
23. V publikaci, s ohledem na její charakter, byly vynechány některé vysvětlivky, metodické poznámky apod., které se nacházejí v jiných publikacích statistického úřadu.